

настроения реципиентов и выбрать правильную коммуникативную стратегию.

На основании результатов экспериментально-фонетического исследования были сделаны выводы об общей тенденции к коллоквиализации языка СМИ, а также об использовании выразительного потенциала языковых средств для реализации определенных коммуникативных стратегий.

Ключевые слова: механизмы комплексного взаимодействия лексико-грамматических, стилистических и просодических лингвистических средств, межкультурная Интернет-коммуникация, экспериментально-фонетическое исследование, коллоквиализация языка СМИ, выразительный потенциал, коммуникативные стратегии.

УДК 821.111.09 "11/14"

І. Я. Гродський

МОВНІ ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ ПОРАДИ В АНГЛІЙСЬКИХ ЛИЦАРСЬКИХ РОМАНАХ XII–XV СТ.

Статтю присвячено дослідженню прагматичних характеристик поради в середньоанглійських лицарських романах. У ході роботи визначено комунікативно-прагматичний зміст поради, виявлено позамовні фактори, які впливають на його функціонування, встановлено умови успішності та причини виникнення додаткових семантико-стилістичних і прагматичних ознак, які накладаються в процесі спілкування на основне значення висловлення. Висловлення поради розглядається як директивний МА з додатковим прагмасемантичним відтінком. Встановлено специфіку висловлення-поради як некатегоричного МА, який спрямований спонукати адресата до виконання конкретної корисної для нього дії у майбутньому. Здійснено аналіз одиниць та розглянуто інвентар мовних засобів (спеціалізованих і неспеціалізованих) висловлень, що вживаються комунікантами для вираження поради, встановлено закономірності їхнього вибору відповідно до комунікативної мети, визначено іллокутивний потенціал висловлень-порад середньоанглійської мови. Встановлено, що облігаторними ознаками поради є її бенефактивна спрямованість, незалежність комунікантів, зацікавленість адресата у виконанні спонукуваної дії, необов'язковість її реалізації. Комунікативна ситуація поради передбачає наявність суб'єкта й об'єкта поради, власне поради, оцінки й реакції на неї, прохання адресата про надання поради й суб'єкта – про дозвіл надати пораду, аргументації.

Ключові слова: лицарський роман, порада, мовленнєвий акт, комунікативна ситуація, директив, іллокутивна сила, перлокутивний ефект.

Постановка проблеми. Сучасні лінгвістичні студії демонструють підвищений інтерес до вивчення системно-функціональної природи мовлення та прагмалінгвістичного аспекту висловлення. Детальне висвітлення сутності висловлень з іллокутивною силою поради, їхніх структурних, семантичних і прагматичних характеристик дає змогу розв'язати широке коло сучасних мовознавчих проблем: встановлення місця аналізованого мовленнєвого акту (далі МА) в наявних таксономіях, засобів модифікації (інтенсифікації чи релаксації) іллокутивної сили висловлення, типології комунікативних ситуацій, у яких функціонують досліджувані акти, культурологічних та соціальних факторів впливу на відбір мовцем конкретного мовного матеріалу [1, с. 4]. Серед МА, що виражають волевиявлення мовця, особливе місце посідає МА директив з прагмасемантичним відтінком поради. Він вирізняється тим, що передає суб'єктивне оцінне ставлення мовця (автора поради) до дійсності у формі спонукання співрозмовника до виконання дії, яка буде корисною для нього. Нині спостерігаємо брак докладних діахронічних досліджень МА директив з прагмасемантичним відтінком поради, що зумовлює **актуальність та новизну** такої розвідки.

Метою нашого дослідження є виявлення прагматичних іллокутивних характеристик МА директив з прагмасемантичним відтінком поради в середньоанглійських лицарських романах. Об'єктом дослідження є МА директив з прагмасемантичним відтінком поради в середньоанглійських лицарських романах, його предметом – комунікативно-прагматична спрямованість поради в середньоанглійських лицарських романах. Матеріалом для аналізу слугують приклади, дібрані із лицарських романів XII–XV ст.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У лінгвістиці спостерігаємо розмаїття поглядів учених щодо місця МА поради у класифікаціях МА (Дж. Остін, J. Auer, K. Bach, T. Ballmer, B. Fraser, J. Searl). Близьким є наш погляд до думки тих мовознавців, які розглядають раду як директив (А. Вежицька, П. В. Зернецький, G. Leech, A. B. M. Tsui, P. Wunderlich). Традиційно директивний МА визначають як волевиявлення мовця, спрямоване на виконання дії слухачем або третьою особою. Детальний аналіз прагматичних характеристик директивного МА у сучасній лінгвістиці проводять Н. Ф. Гладуш, В. І. Карабан, Л. В. Михайлова, С. В. Мясоедова, О. В. Нарушевич-Васильєва, І. С. Шевченко та ін., завдяки яким директив можна розглядати як МА, який виражає адресоване слухачеві волевиявлення мовця стосовно виконання дії, спрямованої на перетворення ірреальної ситуації в ситуацію, яка за наміром мовця внаслідок волевиявлення повинна стати реальною. Намір мовця полягає в тому, щоб спонукати адресата реалізувати конкретну дію в певних часових і локальних умовах, причому інтендується фізична дія, а не повідомлення інформації [6, с. 29]. Раду вважаємо директивним МА, за допомогою якого мовець спонукає співрозмовника до виконання корисної для нього дії.

Виклад основного матеріалу. Достовірність того, що МА з прагмасемантичним відтінком поради належить до типу директивів, підтверджують, по-перше, ознаки, притаманні всім директивам, по-друге, структура, яка тотожна загальній структурі директиву. Причетність прагмасемантичного відтінка поради до директивних підтверджена низкою притаманних таким МА ознакам:

- 1) ступінь категоричності поради з боку мовця, тобто міру психологічного тиску радника на адресата;
- 2) організаційна визначеність бажаної дії;
- 3) статусне співвідношення учасників спілкування;
- 4) пропозиційне значення дії як (не) бажаної;
- 5) первинність / вторинність директива, тобто вираження базового недиференційованого спонукання (безпосередній директив) чи ускладненої директивної дії (опосередкований директив);
- 6) експліцитність / імпліцитність вираження директивної іллокуції;
- 7) внутрішній оцінний знак спонукання, що (не) містить спрямованість на благо адресанта [5, с. 100].

Конвенційно закріплена структурна модель для передавання іллокутивної сили поради представлена у лицарських романах у такому вигляді: *Rede* «Порадити» (SG, I. XVI. 363, IV. V. 2111, HD, 116, 1660, 2874, BH, 398, 3487, Athelston, 178, 210, 539, GW, 2752, 3174, Gamelyn, V. 599, VI. 793); *Wolde ze worch bi my wytte* «Краще послухайте моєї поради» (SG, IV. V. 2096); *Kepe þe* «Бережи себе» (SG, I. XVII. 372, BH, 2332, 2372, GW, 2021, 2311, Gamelyn, IV. 513); *Beo me wel trewe* «Будь справедливим до моєї поради» (KH, 397, 1254); *Ihc þe warne* «Я попереджаю тебе» (KH, 733, AA, 378, 2222, Gamelyn, 448); *And þider þu go al rizt* «Якщо ти поїдеш негайно» (KH, 743, BH, 1842, 2756); *Do as I schal rede þe* «Зроби так, як я тобі пораджу» (KH, 964, BH, 2296, 2340, 2922, AA, 355, 610, GW, 3190, Gamelyn, VI. 813); *Conseyl Y can give thee gode* «Я можу дати вам мудру раду» (GW, 1724); *That is a good counseill* «Це добра рада» (Gamelyn, IV. 451); *Dred þe nouht* «Не бійся нічого» (HD, 661, GW, 1915); *Betere us* «Буде краще для нас» (HD, 696, 843, 850, 2096).

У прикладі (1) господар замку радить Гавейну залишитись ще на декілька днів, весело провести час та не турбуватися. Воля барона під час надання поради вважається тією владою, яка дає змогу не тільки керувати собою, але спрямувати свою діяльність на сера Гавейна. У прикладі (2) Фікенхільд попереджає короля Алмера та радить йому бути обережним. Щоб досягнути бажаного перлокутивного ефекту, Фікенхільд ставить перед собою завдання викликати у короля Алмера відповідні емоції, почуття, бажання виконати рекомендовану дію. Напр.:

(1) *Pegrene chapayle vpon grounde, greue yow no more; / Bot ze schal be in yowre bed, burne, at þyn ese, / Quyle forth dayez, & ferk on þe first of þe zere, / & cum to þat merk at mydmorn, to make quat in spenne;* (SG, II. XXII. 1070-1074) – «Тепер Ви залишитесь неодмінно, / нехай Вас не турбують пошуки, спить спокійно, / Можете залишатися аж до Нового Року, / До полудня Ви будете там»

(2) *«Aylmar, ihc þe warne, / Horn þe wule berne. / Ihc herde whar he sede, / And his swerd forþ leide, / To bringe þe of lyue <...>»* (KH, 733-737) – «Алмер, я повинен попередити вас, / Хорн знищить вас. / Я чув, що він сказав, / І його меч готовий / Замахнутися на Ваше життя <...>»

Висловлення поради можна розглядати як особливий прагматичний тип МА. Услід за О. В. Наумук вважаємо МА, з огляду на визначення його як базової одиниці вербальної комунікації; інтенційно і ситуативно зумовленого, граматично й семантично організованого висловлення, супроводжуваного відповідними діями мовця, спрямованими на адресата та його реакцію. У раді вербалізується намір мовця висловити адресатові рекомендацію щодо (не) виконання певної дії, яка

буде корисною для останнього. У прикладі (3) Грим отримує пораду тікати з країни, щоб врятувати дітей та дружину. Якщо Годард дізнається, що хлопчик живий, їм не уникнути покарання. Спонукальний характер поради виявляється корисним для Грима.

Надання поради та керування нею діють у межах певної комунікативної ситуації. Структура комунікативної ситуації поради передбачає обов'язкові компоненти (суб'єкт поради (мовець), об'єкт поради (адресат), власне порада, оцінка, реакція слухача (адресата) на отриману пораду) і факультативні (прохання про надання поради, прохання про дозвіл надати пораду, пояснення причини надання поради) [6, с. 177]. Приклад (4) містить компоненти поради: суб'єкт поради (вартовий), об'єкт поради (Бевіс), власне пораду та оцінку дії як результат. Вартовий радить Бевісові іти геть від воріт, оскільки у нього немає дозволу пройти в замок. Мовець, висловлюючи пораду, долучає аргументативний компонент, який вказує, що Бевіс буде покараним у разі невиконання рекомендованої дії. Напр.:

(3) *Betere us of londe to fle, / And berwen bopen ure liues, / And mine children, and mine wiues.* (Havelock, 696–698) – «Буде краще для нас втікти з країни, / І врятувати життя, / моїх дітей та моєї дружини».

(4) *I thee rede, fro the gate: / Boute thow go hennes also swithe, / Hit schel thee rewe fele sithe, / Thow come ther-ate!* (ВН, 398–401) – «Я раджу тобі іти геть від воріт: / Якщо ти не підеш звідси швидко, / Ти пожалкуєш про це, / Як тільки ступив сюди!

Висловлюючи певну пораду, мовець переконаний, що виконання дії буде на користь та в інтересах адресата. Крім того, мовець значною мірою певен у своїй правоті, у корисності запропонованої дії і припускає, що, на місці виконавця, він би сам виконав ту дію, про яку йдеться. Даючи пораду, мовець думає або певен, що адресат перебуває в ситуації вибору рішення відносно своєї майбутньої дії, має сумнів у її доцільності або не знає способів розв'язання проблеми, яке, навпаки, знає мовець. Проте, остаточне рішення про (не) виконання поради адресат має прийняти сам. У прикладі (5) простежуємо асиметричні статусні стосунки. Хоч соціальний статус слухача (Бевіса) вищий, ніж у радника (Боніфатія), неспроможність упоратися з проблемами змушує адресата звернутися за порадою. Боніфатій впевнений у своїх діях, дає пораду Бевісові не розпочинати нерівний бій проти короля Гарсія. Бевіс перебуває в стані вибору стосовно свого майбутнього та нареченої. Даючи пораду, Боніфатій припускає, що на місці Бевіса він би прислухався до цієї інформації, але вирішальне рішення має приймати головний герой. Напр.:

(5) *«Sir, yow is better do by my reed: / Ye shal be in the lasse dout, / For I know the contré al about; / I can bring yow in to a cave, / There a sheparde with a stave, / Theyghe men hadden his deth sworn, / He myght him kepe wel therfor!»* (ВН, 2340–2346) – «Сер, було б краще для вас зробити так, як я раджу: / Ви будете перебувати в меншій небезпеці, / Оскільки я знаю все навколо; / Я можу привести вас в печеру, / Щоб бути пастухом для отари, / Навіть якщо люди поклялися у Вашій смерті, / Ви можете заховатися там назавжди».

Припущення мовця про корисність (позитивність) пропонованої дії для адресата є диференційною ознакою поради – МА директивного типу, комунікативна мета якого – спонукати адресата до виконання конкретної дії в майбутньому. Для МА з прагмасемантичним відтінком поради пропозиційною умовою є майбутня дія чи стан, рекомендовані слухачеві чи третій особі; попередніми умовами є спроможність адресата реалізувати дію чи змінити наявний стан речей, умовою щирості – бажання мовця, щоб адресат виконав дію; суттєвою умовою – намагання адресанта спонукати адресата виконати майбутню корисну для останнього дію чи змінити наявний стан. Радять переважно тоді, коли відчувають, що в адресата виникла в цьому потреба, навіть якщо він і не звертався з проханням про пораду [3, с. 24]. У прикладі (6) єпископ, відчуваючи небезпеку, дає рекомендацію Бевісові, як боротися проти імператора. Радячи, мовець вважає, що Бевіс прислухається до його поради. Пропонуючи, єпископ не переконує головного героя, він лише намагається вказати йому на один із можливих способів його поведінки. Специфіка аргументування полягає в тому, що спонукального ефекту досягають апеляцією до раціональної сфери адресата (Бевіса). Напр.:

(6) *Tharfore, kosin, be me red, / An hondred men ich yeve thee wighte, / Aghen th'emperur to fighte, / Stalworde men and fer, / And thow schelt wende te Saber: / Sai, ich grette him wel ilome! / Yif ye han nede, sendeth to me, / Ich wile yow helpe with al me might, / Aghen th'emperur to fight.* (ВН, 2922–2930) – «Отже, племіннику, роби, як я раджу, / Я дам тобі сто сильних воїнів / Для боротьби проти імператора, / це віддані та люті чоловіки, / І ти поїдеш до Сейбера і скажеш, / Що я щиро його вітаю! / Якщо у тебе виникне необхідність, дай мені знати, / Я допоможу тобі з усіх сил / Для боротьби проти імператора» .

Як зазначає Н. Ф. Гладуш, «поради характеризуються високим ступенем мотиваційно-вольової насиченості...» [4, с. 117], оскільки мовець удається до пояснень, мотивації і, тим самим, прагне переконати, умовити співрозмовника виконати дію. Рішення адресатом (не) скористатися порадою значною мірою залежить від компетентності та авторитетності особи, яка дає раду, пріоритетність якого повинна бути статусно або ситуативно зумовлена. Іноді мовцю треба додати певних зусиль, аби переконати адресата у корисності поради. Приклад (7) демонструє прагнення мовця (дружини імператора) застерегти слухача (імператора) від неминучих поганих подій. Основне прагматичне навантаження ситуації поради трансформується у мотиваційний аспект. Дружина вдається до раціонального та до перцептивного підходу у вираженні своїх аргументів щодо виконання поради. Спонукальний характер поради виявляється в дихотомії волевиявлення і власне спонукування співрозмовника до дії. Напр.:

(7) *Ye scholle sende, for sertaine, / After your ost in to Almaine, / And whan your ost is come togadre, / Send to the King of Scotlonde, me fadre; / He wile come to thee an highe / With wondergret chevalrie, / That thou derst have no sore.* (ВН, 3315–3321) – «Напевно, тобі слід викликати, / свою армію з Німеччини, / І коли твоє військо збереться разом, / Дай вісточку королеві Шотландії, моєму батькові; / Він прийде до тебе у поспіху / Із вельможною та грізною кіннотою, / Так що тобі не потрібно бентежитися».

Експлікуючи раду, мовець оцінює діяльність свого співрозмовника як щось погане й тому спонукає адресата до дій, які будуть для нього бенефективними. МА директив з прагмасемантичним відтінком поради зазвичай має спонукальний характер. Під спонукальним розуміємо «адресоване слухачеві волевиявлення мовця стосовно виконання дії або цілеспрямована мовленнєва дія в конкретній ситуації» [7, с. 33]. Відповідно, МА директив з прагмасемантичним відтінком поради можна описати як «хтось спонукає / радить когось / комусь зробити дещо». Мовець є суб'єктом мовлення, суб'єктом каузації дії, тобто джерелом мовленнєвого впливу; слухач, відповідно, є об'єктом каузації, тобто особою, що зазнає мовленнєвого впливу і, отже, спонукається до дії [8, с. 65].

Ураховуючи загальну пресупозицію комунікантів щодо можливості дотримання поради, мовець спонукає співрозмовника до дії, виконання якої, на думку першого, є корисним та доцільним для адресата. На думку А. Вежбицької, рада «нагадує повідомлення тобі того, що буде для тебе кращим за все» [2, с. 268]. Висловлюючи певну раду, мовець переконаний, що виконання дії буде на користь та в інтересах адресата. У прикладі (8) сер Емілоун, успадкувавши маєток своїх батьків, вирішив повернутися до рідної землі. Герцог вдячний йому за хорошу службу та радить звертатися за допомогою у разі небезпеки. Радячи, герцог упевнений у зацікавленості Емілоуна у виконанні дії та вважає себе авторитетним, в праві оцінювати, робити висновки, дорікати, вказувати на несприятливі наслідки. У прикладі (9) посланець передає листи від короля та наполегливо переконує графа поквапитися з поїздкою до Лондона. Король запрошує сім'ю графа та готовий посвятити його синів у лицарі. У цьому разі рада має форму «роби – буде добре» (наявний стан справ у цей момент оцінюється як негативний для адресата), хоча посланець дає зрозуміти графу, що результат рекомендованих дій буде для нього сприятливим. Напр.:

(8) *Ac yif ever it befallle so / That thou art in wer and wo / And of min help hast nede, / Saveliche com or send thi sond, / And with al mi powere of mi lond / Y schal wreke the of that dede.* (Amis and Amiloun, 235–240) – «Але якщо так колись станеться, / Що ти будеш на війні або в горі / І потрібна тобі буде моя допомога, / Просто прийди або дай мені знати, / І з усіма силами в моєму королівстві / Я помщуся за всі твої образи».

(9) *To London I rede thee spede. / The kyng wole for the cuntas sake / Bothe thy sones knyghtes make, / The blythere thou may be. / Thy fayre wyff with thee thou bryng, / And ther be ryght no letting, / That syghte that sche may see.* (Athelston, 210–216) – «Я раджу вам поквапитися в Лондон. / Заради графині, король, / посвятить ваших синів у лицарі, / Щоб зробити вас усіх щасливими. / Візьміть із собою красиву дружину, / І не зволікайте, / Щоб вона могла побачила це видовище».

Висновки. У статті проаналізовано МА директив з прагмасемантичним відтінком поради, який, ґрунтуючись на логічній аргументації, апелює до душевного стану людини, її почуттів. МА такого типу зумовлений наміром мовця порадити співрозмовникові виконати конкретну дію (проінформувати його про бажаність цієї дії), поводитися певним чином, стимулювати адресата до здійснення названої дії, пояснити йому її доречність і доцільність. Головна прагматична ознака МА директив з прагмасемантичним відтінком поради – право адресата (не) виконувати дію. Це зумовлює певні зусилля мовця, яких йому потрібно додати, щоб його волевиявлення реалізувалося. З метою максимального досягнення перлокутивного ефекту та здійснення конкретного

комунікативного завдання мовець усвідомлено відбирає різноманітні мовні засоби та формує висловлювання, найбільш доречне, на його думку, в конкретній ситуації. Структура комунікативної ситуації поради передбачає обов'язкові компоненти (суб'єкт поради (мовець), об'єкт поради (адресат), власне пораду, оцінку, реакцію слухача (адресата) на отриману пораду) і факультативні (прохання про надання поради, прохання про дозвіл надати пораду, пояснення причини надання поради). Здійснений у статті аналіз прагматичних характеристик порад відкриває перспективи подальших досліджень МА директив з прагмасемантичним відтінком поради як стратегії управління етикетним дискурсом.

Список використаної літератури

1. Бондарева Н. О. Структурно-семантичні і комунікативно-прагматичні особливості висловлювань із концептом «порада»: дис. ... кандидата філол. наук: 10.02.01 / Н. О. Бондарева. – К., 2005. – 203 с.
2. Вежбицкая А. Речевые акты / А. Вежбицкая // Новое в зарубежной лингвистике. – М. : Прогресс, 1985. – Вып. 16. – С. 251–275.
3. Гавриш М. Мовленнєвий акт поради: соціолінгвістичний аспект / М. Гавриш // Поділля. Філологічні студії : зб. наук. пр. – Хмельницький : ХмЦНТЕІ, 2013. – Вип. 6. – Ч. 1. – С. 24–27.
4. Гладуш Н. Ф. Повествовательные директивы в современном английском языке: дис. ... кандидата філол. наук: 10.02.04 / Н. Ф. Гладуш. – К., 1985. – 205 с.
5. Карасик В. И. Языковой круг: личность, концепты, дискурс / В. И. Карасик. – М. : Гнозис, 2004. – 390 с.
6. Наумук О. В. Мовні засоби вербалізації поради: когнітивний та прагматичний аспекти : монографія. – Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2012. – 211 с.
7. Хричиков Б. В. Категорія модальності, її обсяг і засоби вираження в сучасній російській мові: автореф. дис. ... канд. філол. наук: спец. 10.02.02 «Російська мова» / Б. В. Хричиков. – К., 1994. – 33 с.
8. Searl J. A. Classification of illocutionary acts / J. Searl // Language in Society. – Vol. 5. – 1976. – P. 1 – 23.

Список використаних джерел

1. Eckert K. Chaucer's reading list: Sir Thopas, Auchinleck, and Middle English romances in translation / Eckert K. – Las Vegas : University of Nevada, 2011. – 622 p.
2. Morris R. Sir Gawayn and the green knight: an alliterative romance-poem / Richard Morris. – London : Paternoste House, Charity-Cross Road, 1864. – 147 p.
3. Rawson J. King Horn, Floris and Blanche-flur, the Assumption of Our Lady / J. Rawson– London : Paternoste House, Charity-Cross Road, 1866. – 171 p.

Одержано редакцією 21.01.15

Прийнято до публікації 04.02.15

И. Я. Гродский

Языковые средства выражения совета в английских рыцарских романах XII–XV вв.

Статья посвящена исследованию прагматических характеристик речевого акта совета в среднеанглийских рыцарских романах. В ходе работы определено коммуникативно-прагматическое содержание совета, выявлены внеязыковые факторы, влияющие на его функционирование, описаны условия успешности и причины возникновения дополнительных семантико-стилистических и прагматических особенностей, которые накладываются в процессе общения на основное значение высказывания. Ведущей иллокутивной целью совета выступает побуждение совершить действие или изменить состояние относительно временных или локальных координат. Высказывание совета рассматривается как особый прагматический тип МА директив с прагмасемантическим оттенком. Языковые средства, которые выбирает адресант в процессе общения, отображают существующие между коммуникантами социальные, межличностные, индивидуально-психологические взаимоотношения и обусловлены степенью необходимости исполнения действия, учетом возможностей адресата и вероятного его сопротивления, намерением говорящего придать дополнительное коммуникативно-прагматическое содержание своему высказыванию. Коммуникативная ситуация совета предполагает наличие субъекта и объекта совета, собственно совета, оценки и реакции на совет, просьбы адресата о совете, запроса о разрешении дать его, объяснения причины совета (аргументативного компонента).

Ключевые слова: рыцарский роман, совет, речевой акт, коммуникативная ситуация, директив, иллокутивная сила, перлокутивный эффект.

I. J. Grogskyi

Linguistic means of expression of advice in the middle

The article seeks to highlight the characteristics of the speech act of advice in the Middle English romances. The research performed results in the identification of advice's communicative and pragmatic content, in the definition of non-verbal factors which influence the functioning of speech act, in the definition of the successful conditions and the reasons for additional semantic, stylistic and pragmatic characteristics that are imposed on the primary meaning of acts. It was ascertained that the advice in the Middle English romances is specified as noncategorical speech act, which is directed at inducing the listener to perform some concrete and useful act in future. The analysis of language data reveals that the linguistic means (specialized and unspecialized) that are used by speakers to express their declaration of advice; regularity of the choice according to the communicative aim was established and the illocutionary potential of advice was defined. It has been shown that within the bounds of pragmatic paradigm advice can be regarded as a directive speech act characterized by benefactive orientation, equal relations between interlocutors, non-obligatory realization of advice. It has been also established that the communicative situation of advice includes both compulsory components (the subject and object of advice, advice itself, the assessment of advice, the reaction to advice) and the facultative ones (a request for advice, an inquiry about the permission to give advice, argumentation).

Key words: Middle English romance, request, speech act, a communicative situation, a directive, illocutionary force, perlocutionary effect.

УДК 811. 111

I. I. Mogiley

VISUAL NARRATIVE IN TRANSLATING THE LITERARY TEXT OF ROMANTIC PROSE

The article deals with latest linguistic notions of narrative and narration, the ones of ekphrastic representation, a subjective description of visual experience of something seen, which can also be defined as explication through both verbal and visual means of imagery devices. The article focuses on studying the artistic images in the Romantic literature produced through interaction between the visual and verbal codes implied for translating. The forms of Romantic literary vision are regarded in the textual perspective as well as through dialogue and metafiction theory providing for intertextuality analysis and postmodernist poetic interpretation of the mystery text. Textual ekphrasis, or the pictorial depiction, involved into the text of E. Poe's "The Oval Portrait" is analyzed in the way of the syntactic whole characteristics. The ekphrastic entity proper is seen as a clear, intense, self-contained argument or pictorial description of an object, especially of an artwork. Ekphrastic descriptions proved to be quite numerous in the literary works and had been so far given various interpretations. The actual textual phenomena are regarded in E. A. Poe's prose translated and estimated in the vein of literary text analysis that proves to be highly instrumental for intertextual and intersemiotic evaluation of the literary texts in general. The author's ideostylistic preferences are regarded through textemes or topics as well as through syntactic entities or paragraphs taken for the actual division text units. The analysis in general concentrates upon the suprasyntactic unit represented as a syntactic whole and regarded through the texteme vision. The text is as well analyzed through appropriate text samples illustrating the texteme sense represented in the pictorial depiction.

Key words: narrative, verbalization, visualization, ekphrasis, metafiction, pragmatics, imagery, intertextuality, texteme, paragraph.

Introduction. Ekphrasis or ekphrastic narration is generally defined as a literary description of or a commentary on a visual work of art. In recent decades, the use of the term has been limited, first, to visual description and then even more specifically to the description of a real or imagined work of visual art. In terms of modern concept the two different ekphrases are to be distinguished: the incomplete ekphrasis, meaning the same as the visual imagination or visualization through imagery, and animating objects of material culture through visualizing, which definitely involves inscribed material culture, that is the verbal representation of visual representation. Ekphrasis has been considered generally to be a rhetorical device or a technique used to convey a meaning with a goal of persuading a reader (listener) from a different perspective, to provoke a rational argument from an emotional display of a given perspective or action.

A dramatic means of textual rhetoric, ekphrasis appears to really be the one in which one medium of art tries to relate to another medium by defining and describing its essence and form, and in doing so, relate more directly to the audience, through its illuminative liveliness. For centuries, since ancient authors, it had been a constant tendency of many descriptive genres to promote the withdrawal of visual barriers and to